

**Onderzoek en plan van aanpak naar een
vuurwerkvrije gemeente**

Inleiding

Er ligt een motie M18-39 van de SGP, CU, D66 en Waard 18 waarin het college wordt verzocht te komen met een plan van aanpak, waarin wordt aangegeven hoe de Krimpenerwaard als vuurwerkvrije gemeente kan worden gerealiseerd, waarbij de aanwijzing van meer vuurwerkvrije zones of het aanwijzen van vuurwerkzones, goede eerste stappen kunnen zijn.

Dit onderzoek richt zich met name op het beperken van de negatieve effecten van vuurwerk. Deze effecten hebben betrekking op:

- Overlast voor de omgeving
- De veiligheid van de jeugd
- Schade aan gemeentelijke eigendommen
- Vervuiling van het milieu

In het plan van aanpak komen wij met een aantal acties die gericht zijn op het beïnvloeden van de negatieve effecten van vuurwerk.

Landelijke wetgeving en ontwikkelingen

In de afgelopen jaren zijn al verschillende maatregelen getroffen en zijn naar aanleiding van de motie van de leden Den Boer (D66) en Dik-Faber (CU) een aantal evaluaties uitgevoerd (bron, de brief van de Minister van Justitie en Veiligheid 12-07-2019). Daarnaast heeft de minister van Justitie en Veiligheid tijdens bijeenkomsten in het land met hulpverleners gesproken en zijn rondetafelgesprekken met burgemeesters, leiding van politie, OM, vakbonden e.a. gehouden.

Dit heeft geleid tot een aantal voorgestelde maatregelen:

1. Er ligt een voorstel tot het wijziging van het Vuurwerkbesluit met daarin de verplichting om veiligheidsbrillen en lonten bij aankoop van vuurwerk te leveren en instructies te geven over het veilig afsteken van vuurwerk.

2. Er ligt een voorstel tot wijziging van het Vuurwerkbesluit om de mogelijkheid van een lokaal vuurwerkverbod in te stellen. Het vuurwerkbesluit wordt aangepast zodat gemeenten ter voorkoming van gevaar, schade en overlast het gehele grondgebied van de gemeente kan aanwijzen als gebied waar geen vuurwerk mag worden afgestoken.

De ontwerpwijziging van het Vuurwerkbesluit dat hierin voorziet, is bij brief van 16 april 2019 aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal verzonden. Er wordt ingezet op inwerkingtreding van deze wijziging voor de komende jaarwisseling.

3. Een totaalverbod op consumentenvuurwerk is niet aan de orde. Het kabinet wil de traditie van de jaarwisseling zoveel mogelijk behouden. Wel wordt in het najaar 2019 een voorstel voorbereid om de categorie F3 vuurwerk (zwaardere singleshots en grotere knalstrengen) in Nederland te verbieden voor consumenten. Deze aanpassing zal dan voor de jaarwisseling 2020-2021 ingaan.

Uitkomst

- Er is door het rijk tot op heden (21 oktober) nog geen definitief besluit genomen over het lokaal instellen van een vuurwerkverbod. Omdat het officiële besluit lang op zich laat wachten is er geen mogelijkheid om uitgebreid onderzoek te doen naar draagvlak onder inwoners en kan de raad voor de komende jaarwisseling geen weloverwogen en gedragen besluit nemen.

Voorstel

- Krimpenerwaard volgt de landelijke wetgeving en is in afwachting van de diverse besluiten.

Uitbreiden van vuurwerkvrije zones

Sinds 2015 zijn er in Krimpenerwaard vuurwerkvrije zones aangewezen. Deze zones hebben als doel om voor bepaalde locaties de overlast tijdens de jaarwisseling te beperken. Het aantal toegekende verzoeken om een locatie aan te wijzen als vuurwerkvrije zone is in de loop van de jaren gestegen.

Jaar	Aantal vuurwerkvrije zones
2015-2016	4
2016-2017	5
2017-2018	6
2018-2019	8

Ieder jaar worden de contactpersonen van de kerken, zorgcentra, dierenverblijven waar een vuurwerkvrije zone is ingesteld, gevraagd naar de bevindingen. Over het algemeen zijn de reacties positief en blijkt dat de overlast verminderd.

Afgelopen jaarwisseling (2018-2019) zijn de zones voor het eerst voorzien van bebording. Ook dit heeft positief bijgedragen aan vermindering van vuurwerkoverlast in de directe omgeving van het object. Uit evaluatie blijkt dat de plaats waar de borden neergezet zijn beter kan. Dit jaar wordt, in overleg met de contactpersonen van de vuurwerkvrije zones, specifiek bepaald waar de borden komen te hangen.

Hieronder een overzichtje met bevindingen van afgelopen jaarwisseling (2018-2019).

Kern	Instantie	Meer/minder t.o.v. 2018/ geen overlast	Aandachtspunt
Bergambacht	kerk	meer	
Bergambacht	hertenkamp	geen	bebording
Bergambacht	zorgcentrum	meer	alleen na 00.30 uur
Berkenwoude	kerk	meer	bebording
Haastrecht	paardenstal	geen vergelijking mogelijk met 2018	m.n. op de dag veel overlast
Lekkerkerk	kerk	geen vergelijking mogelijk met 2018	
Schoonhoven	kerk	geen	
Stolwijk	kerk	geen	

Het is lastig om te onderbouwen wat “meer overlast” inhoudt. Er hebben zich geen incidenten voorgedaan. Het is de perceptie van degene die zich op dat moment in de vuurwerkvrije zone bevindt.

Uitkomst

- Het blijkt dat de vuurwerkvrije zones goed werken. Daarom heeft het college besloten het gebruik van de vuurwerkvrije zones ook dit jaar te stimuleren en indien mogelijk uit te breiden. Er wordt via diverse mediakanalen opgeroepen locaties voor te dragen, die eventueel in aanmerking komen om aangewezen te worden als vuurwerkvrije zone.

Voorstel

- Het aantal vuurwerkvrije zones uit te breiden.

Criteria vaststellen waaraan een locatie moet voldoen om in aanmerking te komen als vuurwerkvrije zone

In 2018 is voor het eerst via de media een oproep geplaatst om locaties aan te dragen en op te geven bij het team Openbare orde en veiligheid.

Na evaluatie van de ontvangen verzoeken is gebleken dat het nodig is om een aantal criteria mee te geven waaraan een vuurwerkvrije zone moet voldoen, omdat bepaalde verzoeken, bv. “de gehele kern Krimpen aan de Lek vuurwerkvrij maken”, niet te handhaven zijn of precedenten scheppen zoals “een vuurwerkvrij schoolplein”. De beslissing voor het aanwijzen van vuurwerkvrije zones ligt bij het college.

Uitkomst

- Het is nodig om een aantal categorieën en criteria vast te stellen om te kunnen beoordelen of bepaalde locaties/objecten in aanmerking komen om aan te wijzen als vuurwerkvrije zone. Zo ontstaat ook een gelijk beeld,

Voorstel

- De volgende categorieën en criteria vast te stellen:
 1. Locaties waar kwetsbare groepen wonen.
 2. Inrichtingen/locaties met een maatschappelijke bestemming waar veel dieren verblijven (kinderboerderij, hertenkamp).
 3. Locaties waar voorgaande jaren veel vuurwerkoverlast en vernielingen zijn geweest. Deze locaties worden getoetst aan het aantal ontvangen meldingen bij gemeente en politie en aantoonbare schade/vernielingen.

4. Voor kerken andere afsteektijden te hanteren, die gericht zijn op het tijdstip dat de kerkdienst gehouden wordt. Deze tijdstippen liggen tussen 18.00 uur en 21.30 uur en omvatten het ter kerke gaan, de dienst en het verlaten van de kerk.
5. De afstand rond een locatie waarin geen vuurwerk mag worden afgestoken ligt tussen de 50 en 100 meter rond het object en wordt aangegeven door borden.
6. Er wordt een uiterste datum meegegeven waarbinnen het verzoek voor een vuurwerkvrije zone ingeleverd moet worden.

Het aanwijzen van vuurwerkvrije zones is een bevoegdheid van het college en wordt ter beoordeling voorgelegd aan het college en vooraf besproken met de burgemeester (portefeuille openbare orde en veiligheid).

Collectief aanwijzen van een aantal algemene locaties

De mogelijkheid bestaat om een aantal algemene locaties collectief aan te wijzen als vuurwerkvrije zone bijvoorbeeld: zorgcentra, maneges, kinderboerderijen, winkelcentra.

Uitkomst

- Zoveel locaties is niet te handhaven met de huidige capaciteit Boa's en politie.
- Er moet eerst getoetst worden of er draagvlak is om bepaalde locaties collectief aan te wijzen. Als voorbeeld: in 2015 zijn o.a. alle zorgcentra benaderd met de vraag of er belangstelling was voor een vuurwerkvrije zone. De reacties liepen toen uiteen van "graag, direct doen" tot "geen belangstelling, want onze cliënten willen deze traditie niet missen".

Voorstel

- Af te zien van het collectief aanwijzen van algemene locaties als vuurwerkvrije zones.

Invoeren vrijwillige vuurwerkvrije zones

In vrijwillige vuurwerkvrije zones geldt geen verbod om vuurwerk af te steken, maar wordt er met borden aangegeven dat vuurwerk afsteken niet gewenst is. Buurtbewoners bepalen met elkaar of zij dit willen in een straat en corrigeren elkaar bij overtreding. De gemeente levert borden, maar er wordt niet gehandhaafd door Boa's en/of politie.

Uitkomst

- In vrijwillige vuurwerkvrije zones wordt niet gehandhaafd. Buurtbewoners maken onderling afspraken over het afsteken van vuurwerk. Als iemand zich niet aan de afspraak houdt spreken de buurtbewoners elkaar aan. Er moet dus draagvlak in een straat/buurt zijn om vrijwillige vuurwerkvrije zones te laten slagen.
- De politie, team Krimpenerwaard is geen voorstander van het invoeren van vrijwillige vuurwerkvrije zones. De politie vreest voor escalatie; inwoners die voor eigen rechter gaan spelen, met name in combinatie met drank. De politie heeft onvoldoende capaciteit om hierop te handhaven.
- De animo in de Krimpenerwaard is tot op heden nog niet gepeild. Uit het rapport Draagvlak voor afsteken vuurwerk van I&O Research (april 2019) blijkt echter, dat de animo voor vrijwillige vuurwerkvrije zones in vergelijking met 2018 is afgenomen.

Voorstel

- Voorlopig af te zien om met vrijwillige vuurwerkvrije zones te experimenteren.

Centraal georganiseerde evenementen

Tot op heden zijn er rond de jaarwisseling geen aanvragen ontvangen voor het organiseren van grote evenementen in de Krimpenerwaard.

Voorstel

- Mochten er aanvragen binnen komen voor het organiseren van een evenement, dan geldt de reguliere procedure en toetsing en vindt afstemming plaats met de burgemeester en de veiligheidspartners.

Sluitingstijden horeca

Tot nu toe heeft de burgemeester ieder jaar besloten dat voor de nacht van oud en nieuw geen toelatings- en sluitingstijden worden gehanteerd. Dit met het doel om de overlast op straat te beperken en bezoekers binnen in de lokaliteit het feest te laten vieren. De politie inventariseert ieder jaar welke horecalokaliteiten geopend zijn en weet precies wie/wat organiseert en tot hoe laat. Deze informatie wordt gedeeld met de gemeente en opgenomen in het draaiboek Jaarwisseling.

Uitkomst

- Door geen toelatings- en sluitingstijden te hanteren, wordt de aankomst en het vertrek van bezoekers gedoseerd.

Voorstel

- De burgemeester te vragen om ook dit jaar geen toelatings- en sluitingstijden te hanteren.

Het organiseren van vuurwerkshow en het afsteken van consumentenvuurwerk

Voor het organiseren van vuurwerkshows en het afsteken van consumentenvuurwerk buiten de toegestane periode zijn in Krimpenerwaard een aantal beleidsregels opgenomen in het evenementenbeleid.

1. Afsteken van vuurwerk mag in principe alleen gedurende de wettelijk toegestane periode tijdens de jaarwisseling. Het afsteken van vuurwerk veroorzaakt (geluids-)overlast in de omgeving. Tevens kan het afsteken van vuurwerk worden gezien als een negatieve belasting van het milieu.
2. Alleen in zeer uitzonderlijke situaties, waarbij duidelijk is dat er een zeer breed draagvlak is in de kern waarin de beoogde locatie is gelegen, kan een professionele niet-commerciële vuurwerkshow zonder knalvuurwerk worden toegestaan. Hierbij kan gedacht worden aan een bijzonder jubileum van een kern en andere feesten in het algemeen belang.
3. Vuurwerkshows met een commercieel doel (vuurwerkbedrijven demonstreren hun producten, ondersteund door informatie over de verkoop ervan) worden niet toegestaan. Dit om te voorkomen dat de woonomgeving wordt belast door de commerciële activiteiten van de vuurwerkbedrijven (geen algemeen belang).

Vreugdevuren

Het maken van vreugdevuren is in de Krimpenerwaard niet toegestaan. Tot op heden houdt een ieder zich daar goed aan en zijn er de laatste jaren geen grote vreugdevuren aangetroffen.

Schade door vernielingen

Uit de lijst van schades 2018-2019 blijkt dat vooral vernieling aan verkeersborden en afvalbakken eruit springt en stijgt. Hoe kunnen we de jeugd betrekken en er op wijzen wat de consequenties en kosten zijn van deze vernielingen? De kosten op de overtreders verhalen is tot op heden niet gelukt.

Jaar	Schadebedrag
2018-2019	€ 16.000,00
2017-2018	€ 11.050,00
2016-2017	€ 7.330,00
2015-2016	€ 15.000,00
2014-2015	€ 20.900,00

Uitkomst

- We denken dat de jeugd onvoldoende op de hoogte is van de consequenties en kosten van vernielingen, wat een vuurwerkvrije zone inhoudt, de impact van vuurwerk op het milieu, wat het doet bij senioren of dieren.

Voorstel:

- Een flyer ontwikkelen, specifiek gericht op jeugd; met daarin voorlichting, preventie, aandacht voor vuurwerkvrije zones, kosten van schade en de impact die het afsteken van vuurwerk heeft op het milieu.
Deze flyer verspreiden onder de vuurwerkverkooppunten (indien zij toestemming geven) met het verzoek de flyer uit te delen bij aankoop van vuurwerk.
Jeugd- en jongerenwerk deelt de flyer uit als zij workshops geven op scholen en de dagen voor de jaarwisseling jongeren benaderen op straat.
- Gebruik maken van diverse social media en via filmpjes, Instagram e.d. de jeugd zien te benaderen.

Schade milieu

Vuurwerk veroorzaakt milieuvervuiling. Bij het afsteken van vuurwerk komt fijnstof in de lucht en zware metalen in de bodem en het water. Illegaal vuurwerk blijkt gevaarlijker en schadelijker voor het milieu te zijn dan legaal vuurwerk. Daarom is het goed dat er de laatste jaren volop aandacht is voor de opsporing van illegaal vuurwerk. Het is belangrijk dat vuurwerkafval direct wordt opgeruimd om zo de kans te verkleinen dat de metaalresten niet uitspoelen naar de bodem en het oppervlakte water.

De buitendienst van de gemeente start 's morgens vroeg op 1 januari met het opruimen van vuurwerkresten op de meest belangrijke locaties en doorgaande routes. Op 2 januari volgt de rest van de gemeente.

Plan van aanpak

1. Ook dit jaar een oproep te plaatsen voor het aanleveren van vuurwerkvrije zones en het aantal vuurwerkvrije zones uit te breiden.
2. Een flyer te maken voor en verspreiden onder de jeugd.
3. Naast de reguliere publicaties over de jaarwisseling ook een communicatietraject te starten specifiek gericht op de jeugd via de mediakanalen die de voorkeur hebben bij de jeugd.